

L.S. Marianus Blaha Episcopus
Neosoliensis.^a

Slovutný Pane Prezident!

Matej Buček, r[ímsko] k[atolícky] farár v Hronskom Beňadiku, na ľudovom zhromaždení dňa 5. VI. 1922 vydržiavanom[,] ako nový farár prvý raz vystúpil pred verejnosťou politiky; po rečiach dvoch senátorov ľudovej strany prečítal rezolúciu, ktorú ale inkriminovali^b tamojší Česi, s ktorými ináč úplne zadobre bol, čoho dôkazom je, že 3. mája 1922 zavolať ich ako aj úrady k svojmu stolu z príležitosti votívnej slávnosti.^c

Podaná bola proti nemu obžaloba z poburovania, spod ktorého ho sedria² v Nitre síce oslobodila, ale Súdna Tabuľa^{d3} v Bratislave ho odsúdila na jeden mesiac št[átneho] väzenia a 400 k[orún] peňažitej pokuty, ktorý výrok aj Najvyšší súd potvrdil Kr.III.375/1923 a nateraz sa u štátneho zastupiteľstva v Nitre pod č. 2091/1922 St. nachodí ad exequendum.^e

Jestli by tento výrok skutočne exekvovaný bol – odhliadnúc o[d] toho, že pre nedostatok kňazstva trnavského ordinariátu 4000 duší počítajúca farnosť za jeden mesiac nemohla by byť dľa potreby duševne obslúžená, čo už samé by nepokoj a rozhorčenosť vzbudilo u ľudu – slúžilo by to na veľkú škodoradosť pohraničných zúrivých Maďarov a maďarónov, medzi ktorými menovaný čo Československej republiky a svojmu národu úprimne oddaný národovec účinkujúc považovaný bol za exponenta československej vlády, tým viac, že tamojší farský úrad po vyhnanom predošlom farárovi Maďarovi nastúpil.

Ja menovaného od malička ako verného, protimaďarsky naladeného Oravca-Slováka poznám. Ešte ako bohoslovec v r. 1902–1905 dopisoval si s olomúckymi bohoslovcami, prečo bol verejne pokarhaný. Predplácal si v tom čase „Slov[enský] Týždenník“, „Slov[enské] Pohľady“ a bol do r. 1918 členom Národnej strany, ktorej orgán vždy verejne si predplácal. Ako kaplán v r. 1908 v Honte na pohraničí⁴ bol gen[erálnym] vikárom Rajnerom a jeho úradmi stíhaný, pretože požadoval slov[enské] katechizmy. Bol a je členom Slov[enskej] Matice a Slov[enskej] muzeálnej spoločnosti.

Z prednesených príčin vrúcne prosím Slovutného Pána Prezidenta, žeby ste ráčili milostivo udeliť menovanému Matejovi Bučekovi amnestiu aspoň dotyčne pokuty väzenia.

Opakujúc moju prosbu som s výrazom úprimnej úcty

Marian Blaha, v. r.
ban[s]kobystrický biskup.

Svätý Kríž pri Hrone, 16. nov[embra] 1923.

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. R-16, k. 399. Opis, strojopis.

- a – Marián Blaha, biskup banskobystrický (lat.)
- b – Inkriminovali – obvinili, obžalovali.
- c – Votivní – děkovný, věnovaný někomu (něčemu).
- d – Zachovaný pravopis originálu.
- e – Ad exequendum – k vykonání, k provedení.
- 1 – Dnes Žiar nad Hronom.
- 2 – Soud první instance, okresní soud.
- 3 – Soud druhé instance, krajský soud.
- 4 – Hont – oblast na jihu středního Slovenska, pohraničím se myslí slovensko-maďarské jazykové pomezí.

T. G. Masaryk J. Škultétymu
Villeneuve, 25. listopadu 1923^a

/117

Pozdravuji Tvé sedmdesátiny¹ a přeji zdraví pro činnost další.

TELEGRAM

AKPR, f. KPR, inv. č. 893/H, k. 95. Opis odeslaného telegramu, strojopis.

a – Místo a datum určeno na základě poznámky na dokumentu.

1 – Jozef Škultéty se narodil 25. 11. 1853.

T. G. Masaryk K. Kálalovi^a
Montreux, 6. prosince 1923

/118

V Montreux, dne 6. prosince 1923.

Pane řediteli!

Po dlouholeté službě odcházíte na trvalý odpočinek. Práce, kterou jste za ta léta vykonal, byla dobrá a národu prospěšná. Slovensko zvláště vděčí Vám za Vaše buditelské snahy a za Vaši činnost osvětňou.

Vyslovuji Vám za toto Vaše obětavé působení dík a uznání.

DOPIS

AKPR, f. KPR, inv. č. 893/H, k. 95. Opis, strojopis.

Viz též MASARYK, T. G. *Cesta demokracie II.* Praha 2007, s. 504.

a – Adresováno: Pan Karel Kálal, ředitel obchodní akademie v Báňské Bystrici.